

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Дарина Найденова Христова, д.м.
катедра „Хигиена и епидемиология“, ФОЗ, МУ - Варна

за дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен

„Доктор“

по научната специалност **„Хигиена“** на тема:

**„Хранителен статус и физическа активност при деца с
адолесцентна идиопатична сколиоза в гр. Варна“**

на д-р Димитър Борисов Маринов, докторант в МУ-Варна

Кратки данни за професионалното развитие на кандидата

Димитър Борисов Маринов завършва Медицински Университет – Варна през 2017 г. В студентските си години заявява интереса си към профилактиката и подпомага преподавателската работа в катедрата по Хигиена като демонстрант. Веднага след дипломирането си е назначен като хонорован асистент към катедрата ни се включва активно в учебната работа с англоговорящите студенти по медицина. През декември 2017 г. е зачислен за специализация по Хранене и диететика, а от началото на 2018 г. става редовен докторант към катедра Хигиена и епидемиология. През 2019 г. печели конкурс за редовен асистент към катедрата и от тогава преподава на студенти АЕО от специалностите медицина и стоматология. Две поредни години (2020 и 2021 г.) печели наградата във II^я и съответно III^я етап на конкурса на националната програма „Млади учени и постдокторанти на МОН“ за ФОЗ.

Д-р Маринов непрекъснато надгражда своята професионална компетентност чрез участия в курсове, специализации с изследователска и образователна насоченост и научни прояви. Повишаването на компетентността в сферата на храненето, детското и обществено здраве има пряко отношение към темата на настоящия дисертационен труд. Цялата процедура по зачисляване, полагане на изпит за докторски минимум, отчисляване и насочване към публична защита е съобразена със законовите разпоредби и Правилника за РАС на МУ – Варна. Със заповед на Ректора №Р-109-39/15.01.2018 г. д-р Маринов е зачислен в докторантура в редовна форма за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ на тема **„Хранителен статус и физическа активност при деца с адолесцентна идиопатична сколиоза в гр. Варна“** в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1 Медицина и специалност Хигиена (вкл. трудова, комунална, радиационна, училищна и др.) с научен ръководител доц. д-р Дарина Найденова, д.м. След успешна вътрешна защита, проведена на 31.05.2021 г., със заповед на Ректора №Р-109-258/16.06.2021г. докторантът е отчислен с право на защита.

Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е с обем 118 стандартни страници и е оформен съгласно изискванията. Структурните раздели на дисертацията са добре балансирани и са в логическа последователност: литературен обзор, цел, задачи, методология на изследването, резултати и дискусия, изводи, препоръки и приноси. Цитирани са 280 литературни източници, от които 7 на кирилица и 273 на латиница. Дисертационният труд включва 16 таблици, 23 фигури и 5 приложения, които много добре представят извършения обем на разработката и дават основа за аналитично обсъждане на резултатите. Литературният обзор обобщава съвременната информация и показва сериозни познания и лично отношение на кандидата към изследвания проблем.

Актуалност на темата на дисертационния труд. Докторантът се насочва към една много важна и в практичен, и в обществено – здравен аспект тема: адолесцентната идиопатична сколиоза и фактори, влияещи върху появата на това заболяване. Поради идиопатичния характер на АИС, от практическо значение е разработването на профилактична програма с общоефективни мерки. В комплексната етиология на АИС се включват и фактори от начина на живот, които пряко или косвено зависят от поведението. Именно познаването и управлението на тези фактори би донесло потенциални ползи за целите на общественото здраве и определя актуалността на темата на дисертационния труд.

Литературен обзор: теоретичната обосновка и проуване на наличните литературни източници по темата на дисертацията заемат около 25% от общия обем на работата и са добре структурирани. В дълбочина са разгледани въпросите за епидемиологията на сколиозата, вкл. епигенетичните фактори, проблемите, произтичащи от различните методи и инструменти за оценка на сколиозата, отражението на заболяването върху качеството на живот. Детайлно са анализирани ролята на хранителния статус и обезпечеността с някои нутриенти, телесната композиция и значението на физическата активност в етиологията на АИС. Особено внимание е обърнато на съвременните методи за оценка на хранителния и антропометричния статус като инструменти за изследване на поведенческите фактори в етиопатогенезата на сколиозата.

Целта на дисертационния труд е прецизно дефинирана: да се установят особеностите в хранителния статус и физическата активност при деца с АИС. За постигане на целта са формулирани пет задачи, основни от които се явяват да се проучи храненето, хранителните дефицити и обичайната физическа активност на децата с АИС. Методологията е детайлно описана. Проведено е проучване тип “случай-контрола”. Участие вземат 98 деца с

диагностицирано от лекар гръбначно изкривяване (АИС) и рентгенография от последните 6 месеца, участващи в рехабилитационните курсове за деца с гръбначни изкривявания на Медицински Център за Рехабилитация и Спортна Медицина - МЦРСМ I Варна и Медицински център „Победа“ Варна ООД, сектор Физиотерапия и рехабилитация и 73 здрави контроли.

Резултатите показват значително по-висок дял на поднормено телесно тегло (15.3%) при децата с АИС в сравнение с контролната група (6.8%). Подобни са данните и за телесните мазнини. Консумацията на мляко и млечни продукти е ниска както при деца с АИС, така и при здравите им връстници. Установен е висок дял на деца с дефицит на витамин D. Този проблем засяга 89.5% от всички деца с АИС, а 18.4% са с особено тежък дефицит. Едва една четвърт от децата със сколиоза са редовно суплементирани с витамин D през зимния сезон и техните нива в кръвта са с 30% по-високи от участниците които не суплементират, но въпреки това средната стойност за групата остава под нормата (под 30 ng/ml). ФА е значително по-ниска при учениците с АИС спрямо здравите юноши. Повече от половината (59%) от децата със сколиоза нямат адекватни нива на ФА съобразно препоръките на СЗО срещу 31% от контролната група. Резултатите не откриват зависимост между тежестта на АИС и нивото на ФА. Особено ниско е нивото на ФА при случаите със средни и тежки гръбначни изкривявания.

Приноси: изведените от д-р Маринов приноси са както с оригинален, така и с потвърдителен и практико-приложен характер. Особено ценни за практиката са разработените от кандидата препоръки. Те са насочени към общопрактикуващите лекари, педиатрите и родителите на деца с АИС. Препоръките касаят заостряне на вниманието по отношение на подноремното тегло, хранителните навици, суплементацията с витамин D и физическата активност с цел скийнинг и навременна интервенция в училищта възраст.

Авторефератът е изготвен според изискванията и отразява напълно съдържанието на дисертационния труд, представя в детайли основните резултати, изводи и приноси на настоящата работа.

Д-р Маринов прилага три публикации и 5 научни съобщения - всички във връзка с темата на дисертационния труд.

Лични впечатления: запознах се с Димитър Маринов преди 8 години, когато той беше студент в 3 курс, а аз бях негов асистент. За всички тези години се убедих в неговите качества: изключително любознатен, дисциплиниран, с хъс към науката, коректен, етичен, винаги готов да помогне както в колектива ни, така и на студентите. На мнение съм, че цялата работа по дисертационния труд е допринесла за значителното му израстване и развитие на качествата му на научен изследовател. Високо

оценявам инициативността и трудолюбието му, както и стремежа към прецизност и непрекъснато усавършенстване в научната работа.

Представеният дисертационен труд и впечатленията ми от съвместната ми работа с кандидата ми дават основания да твърдя, че д-р Димитър Маринов има лично отношение към профилактиката на детското здраве.

Заклучение

Представеният за защита дисертационен труд на тема „**Хранителен статус и физическа активност при деца с адолесцентна идиопатична сколиоза в гр. Варна**“ е съобразен с изискванията на Медицински Университет – Варна. Разработен е значим и важен за общественото здравеопазване научен труд с безспорни теоретични, но и много важни приложни приноси. Темата е навременна и актуална, литературната осведоменост е висока, основната цел и задачите са формулирани ясно и компетентно. Получените резултати дават много голям обем научна информация – аналитично изложени факти, умело представени и интерпретирани, статистически защитени. Оформените алгоритъм, изводи и препоръки са коректни и адекватни на резултатите. Кандидатът има всички основания за научен растеж като специалист в тази специфична област на общественото здравеопазване.

Напълно убедено давам своята *положителна оценка* и предлагам на останалите членове на уважаемото Научно жури да гласуват положително за присъждане на **Димитър Борисов Маринов** на образователна и научна степен „Доктор“ по научната специалност „Хигиена“.

11.08.2021г.

Подпис:

(доц. д-р Д. Найденова, д.м.)